

Ulrike

Bij het woord HippoCampus (Instituut voor Equithherapie en Hippische Sportpsychologie) denk je aan een groot complex als het KNHS-centrum in Ermelo. Niets is minder waar. HippoCampus blijkt een instituut aan huis te zijn, gevestigd in en rondom de monumentale Brabantse langgevelboerderij van oprichtster Ulrike Thiel. Hier, in het lommerrijke Soerendonck, leidt Ulrike equitherapeuten op en begeleidt ze mensen die therapeutisch komen paardrijden omdat ze met psychische of lichamelijke problemen kampen.

TEKST: MARGRIET MARKERINK

FOTO'S: ARJAN WIJNSTRA

Thiel

Naam: Dr. Ulrike Thiel

Geboren: 20 mei 1953 te Wenen

Beroep: equitherapeute

Woonplaats: Soerendonck

Bekend als: oprichtster HippoCampus

auteur van 'Beter paardrijden kun je leren'

Deze ochtend heerst er een serene rust op HippoCampus. Geen bedrijvigheid op het erf, de stapmolen staat stil, één paard staat op stal om bij te komen van een kleine operatie en de overige vijf therapiepaarden lopen in de wei. Ulrike's drie honden en twee katten vermaken zichzelf en elkaar in de ruime tuin. Een gesprek met Ulrike Thiel zou een hele Hoefslag kunnen vullen en inzichten in de psyche van mensen met paarden opleveren. Dan weer is de rij- en voltige-instructrice aan het woord, dan weer de hippisch sportpsychologe, afgewisseld door de psychotherapeute, de dressuuramazone of het jurylid dressuur, want Ulrike is het allemaal. Al heel snel wordt duidelijk wat haar stokpaardje is: paardenwelzijn. Is het daarmee zo slecht gesteld? Ulrike: 'Ja... Het begint er al mee dat mensen een paard uitkiezen dat niet bij hen past. Ze vallen voor supermooi en supersnel bewegend, omdat ze dat soort paarden in de topsport zien. Zonder zich af te vragen of ze wel voldoende kennis en ervaring in huis hebben om met zo'n paard om te kunnen gaan. Vervolgens investeren ze kapitalen in superdekens, bijpassende hoofdstellen en peesbeschermers. Terwijl ze zouden moeten investeren in goede instructie, een instructeur die je vanaf de basis een goede zit leert. Niet iemand die probeert je zo snel mogelijk naar hoge punten in de dressuur te trekken. Nee, iemand die je leert om eerst zélf maar eens goed te worden en pas daarna het paard te helpen verbeteren. Een veelgemaakte fout is ook dat mensen het paard

vermenselijken. Ze bekijken het niet vanuit zijn wezen als paard. Iemand die zegt: 'Hij schrikt om mij te plagen', dicht zijn paard bedoelingen toe die het niet heeft. Mensen hebben een heleboel bedoelingen. Paarden hebben er maar één: zo goed mogelijk in harmonie sociaal te leven.'

Wat is uw vroegste herinnering aan het paard?

'Het boerenpaard van mijn overgrootouders. Vanaf mijn vijfde bracht ik al mijn vakanties op hun boerderij door en ik was niet uit de stallen weg te slaan.'

En wat is uw meest dierbare?

'Mij was gevraagd in Hongarije een aantal rij-instructeurs op te leiden tot equitherapeuten. Als therapiepaard werd mij een warmbloedpaard aangeboden. Een braaf dier waar ik alles mee zou kunnen. Toen ik het zag, wist ik meteen dat ik er niets mee zou kunnen. Het paard gedroeg zich als een misbruikt kind, wiens geest uit zelfbescherming uit zijn lichaam treedt. Communiceren is dan onmogelijk. Ik heb tegen mijn cursisten gezegd: kijk maar toe hoe ik probeer contact te krijgen. Daar kun je veel van leren. Op Natural Horsemanship reageerde het paard niet. Uiteindelijk ben ik hem gaan longeren, hem onder tusschen aanmoedigend om mij uit te proberen. Het moment waarop hij ontdekte dat hij met mij kon onderhandelen, staat in mijn geheugen gegrift. Dat paard wakker te zien worden is een van mijn meest dierbare herinneringen!'

Hoe bent u equitherapeute geworden en wat was de aanleiding om een dergelijke opleiding in Nederland te introduceren?

'Het is allemaal begonnen met aan den lijve te ervaren hoe opvoedend paarden kunnen zijn bij het werken aan jezelf. Bij mij ging dat heel hard, omdat ik tijdens mijn studie psychologie zo'n beetje alle takken van de paardensport als hobby beoefende. Eerst met mijn eigen paard, na diens dood met de vaak als 'moeilijk' omschreven paarden van andere mensen. Na mijn studie bekwaamde ik me in de klinische psychologie en de psychotherapie, waarna ik in de hulpverlening ging werken, onder andere als gevangenispsychologe. In die tijd ontstond het plan om paarden bij de therapie te gaan betrekken. Ik was net hoofd van de psychologische dienst van een TBS-inrichting geworden en druk doende mijn plan te verwezenlijken, toen ik tijdens het skiën een romantische botsing met een grote blonde Nederlander kreeg. Zo ben ik in Nederland terechtgekomen. Omdat ik de mentaliteit en de taal van het land nog niet voldoende kende, heb ik eerst een poosje voor TNO toegepast wetenschappelijk onderzoek gedaan naar leerprocessen en leerhulpmiddelen. Daar heb ik nóg dagelijks profijt van! Uiteindelijk kwam ik ook hier in de volwassen en jeugdhulpverlening terecht. Om mijn oude plan gestalte te kunnen geven liet ik me tijdens mijn vakanties in Oostenrijk bijscholen tot voltige- en rij-instructeur en volgde ik de opleiding voor therapeutisch paardrijden en lichaamsgerichte psychotherapie. Met de oprichting van HippoCampus in 2001 was de cirkel rond.'

Wat betekenen paarden voor u persoonlijk? Zou u zonder paarden kunnen?

'Ik denk niet dat ik zonder paarden zou kunnen. Ze hebben me geleerd om slechte ervaringen in mijn leven een goede plek te kunnen geven. Hoe? Als je chagrijnig bent door iets wat je is overkomen, dan spiegelen paarden dat. Zo houden ze je in beweging en stimuleren je om niet in je emoties te blijven hangen maar er iets mee te doen. Wat ik ermee gedaan heb? Tot het besef komen dat alles wat ik aan narigheid meemaak, achteraf altijd goed voor mijn ontwikkeling blijkt te zijn!'

Wat denkt u, als psychologe, dat mensen van paarden kunnen leren?

'Het zich onvoorwaardelijk durven toevertrouwen, het zich volledig durven geven. Bij ons mensen zitten er heel vaak addertjes onder het gras. Ofwel we houden onszelf voor de gek, ofwel we liegen tegen anderen. Een paard liegt niet. Als je voelt hoe een paard zich aan jou geeft en jij je tot op zekere hoogte aan hem, kun je daar een gigantische kick van krijgen! Mij overkomt het wel eens als ik een van mijn paarden uit de stapmolen haal en we naast elkaar lopen. Zo écht samen. De verbondenheid die ik dan voel... Daar kan werkelijk niets tegenop.'

Welke bekende paardenman of -vrouw zou u wel eens een dag willen zijn en waarom?

'Iemand van wie ik heel veel heb geleerd, zonder hem ooit persoonlijk te ontmoeten is Oberst Alois Podhajsky, hoofd van de Spaanse Rijsschool in Wenen gedurende de jaren vijftig en zestig. Een grootheid, die veel voor de Lipizzaners en de rijsschool heeft betekend, maar bijvoorbeeld ook betrokken was bij de ontwikkeling van de olympische proeven! En dan zijn paardenboeken! Het waren de eerste paardenboeken die ik las waarin ook de persoonlijkheid van het paard uitgebreid aan bod komt. 'De paarden doen het', schrijft hij. 'Ik zit er alleen maar op en geef hun de kans het te doen.' Die grote bescheidenheid naar het paard toe. Petje af! Een middagje in zijn huid kruipen om te beleven hoe hij

zich in zijn paard Maestoso Alea weet te verplaatsen en dan voelen hoe dat paard ook zoveel teruggeeft, is altijd een grote wens van me geweest.'

Als u een goed gesprek met een paard zou kunnen voeren, waar zou dat dan over gaan?

'Ik voer dagelijks goede gesprekken met mijn paarden. Over hoe ik in mijn vel zit. Over hoe het in de kudde gaat. Over hoe goed de wereld in elkaar zit als we lekker samen kunnen knuffelen en over hoe verschrikkelijk druk mensen zich toch kunnen maken...'

Wanneer men zou besluiten een ruitersstandbeeld van u te maken, waar zou dat dan moeten staan en waarom?

(Ulrike staat op en haalt een foto van de wand, waarop ze achterstevoren op haar schimmel zit.) 'Zo'n standbeeld zou het moeten worden. Het paard staat er heel ontspannen bij en kijkt naar mij, terwijl ik over mijn schouder naar hem kijk. Het geheel beeldt het contact tussen paard en mens uit. Zet het maar in Piber neer. Daar worden Lipizzaners gefokt en gaat men op een heel natuurlijke manier met de paarden om.'

Stel, men zou u aanstellen als minister van paardenzaken en u mag één of enkele wetsvoorstellen indienen. Welke zouden dat dan zijn en waarom?

'Dat paarden niet meer uitsluitend en alleen in boxen gehouden worden, maar dagelijks in groepjes naar buiten mogen en de kans krijgen normaal sociaal gedrag te vertonen. Dat mensen pas een paard mogen aanschaffen als ze hun 'ken-uw-paard'-diploma hebben. Dat de instructeursopleiding wordt uitgebreid met lesmateriaal over de psychomotoriek van het paard en over hoe men beginners technisch en psychisch in contact met het paard brengt. Dat de KNHS eindelijk eens van die kleine rotformuliertjes overstapt op formulieren waar je als jurylid fatsoenlijk je commentaren op kwijt kunt. Daar kunnen de mensen veel meer mee dan met cijfers alleen! Dit is meer een wens

dan een wetsvoorstel, hoor! Dat maneges hun sterretjes niet voor een goede kantine of een mooie bodem in de binnenbak krijgen, maar voor de juiste huisvesting en de juiste omgang met paarden. Weet je, ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat veel mensen hun paard het gezelschap van andere paarden onthouden uit jaloezie. Hij moet alleen mij leuk vinden... De bevrediging van de eigen behoeften door middel van het paard. Griezellig! Overigens denk ik niet dat je de attitude van mensen door wetten kunt veranderen. Je kunt hen beter op een andere manier opleiden. Hier in Nederland wordt bijvoorbeeld veel te veel aan de paarden gesleuteld. Ik sleutel voor 90 procent aan de ruiter, dan gaat het paard ook beter lopen! Weet je hoe dat in Oostenrijk ging, tijdens de opleiding voor rijden voltige-instructeur? Men liet ons in de gymzaal net zolang doorwerken en doorlopen tot we verzuurd waren. Puur om ons te laten ervaren hoe dat voor een paard moet voelen!'

U gaat samen met iemand anders een lange trektocht te paard maken. Met wie zou u die tocht willen maken en waarom?

'Met William Coti, een oudere meneer uit Amerika met wie ik via een dressuurforum in contact ben gekomen. Drie jaar lang heb ik een heel boeiende e-mailwisseling met hem gevoerd. Hij is van Hongaarse afkomst, heeft nog les gehad van Oberst Podhajsky en beantwoordde trouw al mijn vragen over het beleren van mijn paarden. Het contact is plotse-ling gestopt, dus ik vermoed dat hij overleden is. Van hem had ik tijdens zo'n trektocht nog zoveel meer kunnen leren...'

Als u als paard of pony zou mogen reïncarneren, welk paardenras in welk land zou u dan graag willen zijn?

'Ik vind alle paardenrassen in alle landen leuk, maar het liefst zou ik een koudbloedpaard in de bossen van Oostenrijk willen zijn. Eentje met een goede hout-sleper als baas. De samenwerking tussen zo'n man en zo'n paard... Geweldig!' <

Thiel

Naam: Dr. Ulrike Thiel

Geboren: 20 mei 1953 te Wenen

Beroep: equitherapeute

Woonplaats: Soerendonck

Bekend als: oprichtster HippoCampus

auteur van 'Beter paardrijden kun je leren'

Deze ochtend heerst er een serene rust op HippoCampus. Geen bedrijvigheid op het erf, de stapmolen staat stil, één paard staat op stal om bij te komen van een kleine operatie en de overige vijf therapiepaarden lopen in de wei. Ulrike's drie honden en twee katten vermaken zichzelf en elkaar in de ruime tuin. Een gesprek met Ulrike Thiel zou een hele Hoefslag kunnen vullen en inzichten in de psyche van mensen met paarden opleveren. Dan weer is de rij- en voltige-instructrice aan het woord, dan weer de hippisch sportpsychologe, afgewisseld door de psychotherapeute, de dressuuramazone of het jurylid dressuur, want Ulrike is het allemaal. Al heel snel wordt duidelijk wat haar stokpaardje is: paardenwelzijn. Is het daarmee zo slecht gesteld? Ulrike: 'Ja... Het begint er al mee dat mensen een paard uitkiezen dat niet bij hen past. Ze vallen voor supermooi en supersnel bewegend, omdat ze dat soort paarden in de topsport zien. Zonder zich af te vragen of ze wel voldoende kennis en ervaring in huis hebben om met zo'n paard om te kunnen gaan. Vervolgens investeren ze kapitalen in superdekens, bijpassende hoofdstellen en peesbeschermers. Terwijl ze zouden moeten investeren in goede instructie, een instructeur die je vanaf de basis een goede zit leert. Niet iemand die probeert je zo snel mogelijk naar hoge punten in de dressuur te trekken. Nee, iemand die je leert om eerst zélf maar eens goed te worden en pas daarna het paard te helpen verbeteren. Een veelgemaakte fout is ook dat mensen het paard

vermenselijken. Ze bekijken het niet vanuit zijn wezen als paard. Iemand die zegt: 'Hij schrikt om mij te plagen', dicht zijn paard bedoelingen toe die het niet heeft. Mensen hebben een heleboel bedoelingen. Paarden hebben er maar één: zo goed mogelijk in harmonie sociaal te leven.'

Wat is uw vroegste herinnering aan het paard?

'Het boerenpaard van mijn overgrootouders. Vanaf mijn vijfde bracht ik al mijn vakanties op hun boerderij door en ik was niet uit de stallen weg te slaan.'

En wat is uw meest dierbare?

'Mij was gevraagd in Hongarije een aantal rij-instructeurs op te leiden tot equitherapeuten. Als therapiepaard werd mij een warmbloedpaard aangeboden. Een braaf dier waar ik alles mee zou kunnen. Toen ik het zag, wist ik meteen dat ik er niets mee zou kunnen. Het paard gedroeg zich als een misbruikt kind, wiens geest uit zelfbescherming uit zijn lichaam treedt. Communiceren is dan onmogelijk. Ik heb tegen mijn cursisten gezegd: kijk maar toe hoe ik probeer contact te krijgen. Daar kun je veel van leren. Op Natural Horsemanship reageerde het paard niet. Uiteindelijk ben ik hem gaan longeren, hem ondertussen aanmoedigend om mij uit te proberen. Het moment waarop hij ontdekte dat hij met mij kon onderhandelen, staat in mijn geheugen gegrift. Dat paard wakker te zien worden is een van mijn meest dierbare herinneringen!'

Hoe bent u equitherapeute geworden en wat was de aanleiding om een dergelijke opleiding in Nederland te introduceren?

'Het is allemaal begonnen met aan den lijve te ervaren hoe opvoedend paarden kunnen zijn bij het werken aan jezelf. Bij mij ging dat heel hard, omdat ik tijdens mijn studie psychologie zo'n beetje alle takken van de paardensport als hobby beoefende. Eerst met mijn eigen paard, na diens dood met de vaak als 'moeilijk' omschreven paarden van andere mensen. Na mijn studie bekwaamde ik me in de klinische psychologie en de psychotherapie, waarna ik in de hulpverlening ging werken, onder andere als gevangenispsychologe. In die tijd ontstond het plan om paarden bij de therapie te gaan betrekken. Ik was net hoofd van de psychologische dienst van een TBS-inrichting geworden en druk doende mijn plan te verwezenlijken, toen ik tijdens het skiën een romantische botsing met een grote blonde Nederlander kreeg. Zo ben ik in Nederland terechtgekomen. Omdat ik de mentaliteit en de taal van het land nog niet voldoende kende, heb ik eerst een poosje voor TNO toegepast wetenschappelijk onderzoek gedaan naar leerprocessen en leerhulpmiddelen. Daar heb ik nóg dagelijks profijt van! Uiteindelijk kwam ik ook hier in de volwassen en jeugdhulpverlening terecht. Om mijn oude plan gestalte te kunnen geven liet ik me tijdens mijn vakanties in Oostenrijk bijscholen tot voltige- en rij-instructeur en volgde ik de opleiding voor therapeutisch paardrijden en lichaamsgerichte psychotherapie. Met de oprichting van HippoCampus in 2001 was de cirkel rond.'

Wat betekenen paarden voor u persoonlijk? Zou u zonder paarden kunnen?

'Ik denk niet dat ik zonder paarden zou kunnen. Ze hebben me geleerd om slechte ervaringen in mijn leven een goede plek te kunnen geven. Hoe? Als je chagrijnig bent door iets wat je is overkomen, dan spiegelen paarden dat. Zo houden ze je in beweging en stimuleren je om niet in je emoties te blijven hangen maar er iets mee te doen. Wat ik ermee gedaan heb? Tot het besef komen dat alles wat ik aan narigheid meemaak, achteraf altijd goed voor mijn ontwikkeling blijkt te zijn!'

Wat denkt u, als psychologe, dat mensen van paarden kunnen leren?

'Het zich onvoorwaardelijk durven toevertrouwen, het zich volledig durven geven. Bij ons mensen zitten er heel vaak addertjes onder het gras. Ofwel we houden onszelf voor de gek, ofwel we liegen tegen anderen. Een paard liegt niet. Als je voelt hoe een paard zich aan jou geeft en jij je tot op zekere hoogte aan hem, kun je daar een gigantische kick van krijgen! Mij overkomt het wel eens als ik een van mijn paarden uit de stapmolen haal en we naast elkaar lopen. Zo écht samen. De verbondenheid die ik dan voel... Daar kan werkelijk niets tegenop.'

Welke bekende paardenman of -vrouw zou u wel eens een dag willen zijn en waarom?

'Iemand van wie ik heel veel heb geleerd, zonder hem ooit persoonlijk te ontmoeten is Oberst Alois Podhajsky, hoofd van de Spaanse Rijsschool in Wenen gedurende de jaren vijftig en zestig. Een grootheid, die veel voor de Lipizzaners en de rijsschool heeft betekend, maar bijvoorbeeld ook betrokken was bij de ontwikkeling van de olympische proeven! En dan zijn paardenboeken! Het waren de eerste paardenboeken die ik las waarin ook de persoonlijkheid van het paard uitgebreid aan bod komt. 'De paarden doen het', schrijft hij. 'Ik zit er alleen maar op en geef hun de kans het te doen.' Die grote bescheidenheid naar het paard toe. Petje af! Een middagje in zijn huid kruipen om te beleven hoe hij

zich in zijn paard Maestoso Alea weet te verplaatsen en dan voelen hoe dat paard ook zoveel teruggeeft, is altijd een grote wens van me geweest.'

Als u een goed gesprek met een paard zou kunnen voeren, waar zou dat dan over gaan?

'Ik voer dagelijks goede gesprekken met mijn paarden. Over hoe ik in mijn vel zit. Over hoe het in de kudde gaat. Over hoe goed de wereld in elkaar zit als we lekker samen kunnen knuffelen en over hoe verschrikkelijk druk mensen zich toch kunnen maken...'

Wanneer men zou besluiten een ruitersstandbeeld van u te maken, waar zou dat dan moeten staan en waarom?

(Ulrike staat op en haalt een foto van de wand, waarop ze achterstevoren op haar schimmel zit.) 'Zo'n standbeeld zou het moeten worden. Het paard staat er heel ontspannen bij en kijkt naar mij, terwijl ik over mijn schouder naar hem kijk. Het geheel beeldt het contact tussen paard en mens uit. Zet het maar in Piber neer. Daar worden Lipizzaners gefokt en gaat men op een heel natuurlijke manier met de paarden om.'

Stel, men zou u aanstellen als minister van paardenzaken en u mag één of enkele wetsvoorstellen indienen. Welke zouden dat dan zijn en waarom?

'Dat paarden niet meer uitsluitend en alleen in boxen gehouden worden, maar dagelijks in groepjes naar buiten mogen en de kans krijgen normaal sociaal gedrag te vertonen. Dat mensen pas een paard mogen aanschaffen als ze hun 'ken-uw-paard'-diploma hebben. Dat de instructeursopleiding wordt uitgebreid met lesmateriaal over de psychomotoriek van het paard en over hoe men beginners technisch en psychisch in contact met het paard brengt. Dat de KNHS eindelijk eens van die kleine rotformuliertjes overstapt op formulieren waar je als jurylid fatsoenlijk je commentaren op kwijt kunt. Daar kunnen de mensen veel meer mee dan met cijfers alleen! Dit is meer een wens

dan een wetsvoorstel, hoor! Dat maneges hun sterretjes niet voor een goede kantine of een mooie bodem in de binnenbak krijgen, maar voor de juiste huisvesting en de juiste omgang met paarden. Weet je, ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat veel mensen hun paard het gezelschap van andere paarden onthouden uit jaloezie. Hij moet alleen mij leuk vinden... De bevrediging van de eigen behoeften door middel van het paard. Griezellig! Overigens denk ik niet dat je de attitude van mensen door wetten kunt veranderen. Je kunt hen beter op een andere manier opleiden. Hier in Nederland wordt bijvoorbeeld veel te veel aan de paarden gesleuteld. Ik sleutel voor 90 procent aan de ruiter, dan gaat het paard ook beter lopen! Weet je hoe dat in Oostenrijk ging, tijdens de opleiding voor rijden voltige-instructeur? Men liet ons in de gymzaal net zolang doorwerken en doorlopen tot we verzuurd waren. Puur om ons te laten ervaren hoe dat voor een paard moet voelen!'

U gaat samen met iemand anders een lange trektocht te paard maken. Met wie zou u die tocht willen maken en waarom?

'Met William Coti, een oudere meneer uit Amerika met wie ik via een dressuurforum in contact ben gekomen. Drie jaar lang heb ik een heel boeiende e-mailwisseling met hem gevoerd. Hij is van Hongaarse afkomst, heeft nog les gehad van Oberst Podhajsky en beantwoordde trouw al mijn vragen over het beleren van mijn paarden. Het contact is plotse-ling gestopt, dus ik vermoed dat hij overleden is. Van hem had ik tijdens zo'n trektocht nog zoveel meer kunnen leren...'

Als u als paard of pony zou mogen reïncarneren, welk paardenras in welk land zou u dan graag willen zijn?

'Ik vind alle paardenrassen in alle landen leuk, maar het liefst zou ik een koudbloedpaard in de bossen van Oostenrijk willen zijn. Eentje met een goede hout-sleper als baas. De samenwerking tussen zo'n man en zo'n paard... Geweldig!' <